

Vuoden 2026 aluekehittämiskeskustelut

Maakuntahallitus 16.02.2026

2/15.03.00.00/2022

Valmistelija

kehittämisjohtaja Merja Olenius, 040 629 7210, etunimi.sukunimi@esavo.fi

Päätösehdotus

esittelijä: maakuntajohtaja Heini Utunen

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi aluekehittämisen keskustelut 2026.

Päätös

Selostus

Aluekehittämisen keskustelut perustuvat valtioneuvoston aluekehittämispäätökseen, maakuntaohjelmiin ja aluekehityksen tilanne- ja kehityskuvaan sekä lakiin alueiden kehittämisestä ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (ns. toimeenpanolaki 756/2021). Keskustelut edistävät valtion ja alueiden välistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta alueiden kehittämisen tavoitteiden saavuttamiseksi ja niissä käsitellään lähtökohtaisesti ajankohtaisia, poikkihallinnollisia kysymyksiä.

Vuoden 2026 aluekehittämisen keskustelut järjestetään maaliskuussa vähintään neljän maakunnan yhteisinä Teams-kokouksina, joissa käsitellään yhtä maakuntalähtöisesti muodostettua ja yhdessä valtioneuvoston kanssa valmisteltua teemaa. Valmistelussa tulee hyödyntää olemassa olevia yliaalueellisia yhteistyöverkostoja.

Keskustelujen valmistelu on käynnistynyt syksyllä 2025 maakuntien liittojen vedolla tehtävällä aluekehityksen tilanne- ja kehityskuvatyöllä. En teemoja tilanne- ja kehityskuvan ohella tuoreiden maakuntaohjelmien painotusten pohjalta. Maakuntaohjelmien painotuksia ja ALKE-keskustelujen alustavia teemoja on kartoitettu maakuntien liitoille lokakuussa 2025 tehdyllä kyselyllä. Maakuntien liitot ovat tehneet yhteistä valmistelua siten, että keskustelujen teemat ja kokoonpanot (eli keskusteluun osallistuvat maakunnat) on valittu 19.12.2025 mennessä.

Kukin maakunta voi osallistua vain yhteen keskusteluun, ja kussakin keskustelussa voi olla vain yksi, poikkihallinnollinen teema. Tammikuussa 2026 on nimetty TEM-yhteyshenkilö, joka vastaa valmistelusta ja vuoropuhelusta keskusteluun osallistuvien maakuntien liittojen sekä valtioneuvoston välillä. Keskustelujen aihetta ja kysymyksenasettelua on valmisteltu maakuntien ja ministeriöiden kesken 22.1.2025 pidetyssä valtioneuvostoverkoston kokouksissa.

Keskusteluja varten ei laadita erikseen yhteisiä maakuntien ja ministeriöiden taustamuistioita, vaan keskustelun asialistaan kirjataan tiiviisti, mihin kysymyksiin on tarkoitus keskittyä. Maakunnat voivat halutessaan liittää asialistan yhteyteen sitä taustoittavan muistion. Keskustelussa ei tehdä sitovia johtopäätöksiä, vaan kyse on vuorovaikutusmenettelystä, joka parhaimmillaan lisää eri osapuolien ymmärrystä keskusteltavasta teemasta ja voi johtaa uusiin avauksiin tai yhteistyön syventämiseen.

Alueilla maakuntaliitot vastaavat siitä, että keskustelutilaisuuden valmisteluun ja itse keskusteluun osallistuvat teeman kannalta olennaiset organisaatiot ja henkilöt. Osallistuvien organisaatioiden ja henkilöiden määrä tulee suhteuttaa käytettävissä

olevaan aikaan ja huomioida, että keskustelussa käsitellään teemaa useamman maakunnan näkökulmasta.

Etelä-Savon maakuntaliitto on tehnyt keskustelun valmistelun yhdessä Pohjois-Savon, Keski-Suomen ja Kanta-Hämeen maakuntaliittojen kanssa kokonaisturvallisuus teemalla: Puolustusteollisuuden ja kaksoiskäyttöteknologioiden TKI:n kehittäminen alueilla. Keskustelu käydään 20.3.2026 klo 9-11. Maakuntien liittojen kumppaneina tilaisuuteen pyydetään teeman kannalta keskeiset toimijat kustakin maakunnasta, joita voivat olla elinvoimakeskukset, hyvinvointialueet, yliopistot, ammattikorkeakoulut, kauppakamarit, järjestöt, puolustusvoimat, kunnat tai kaupungit ja teemaa toteuttavat hankkeet, yritykset tai klusterit ym.

Keskustelu painottuu seuraaviin kysymyksiin: Puolustusteollisuuden alueellinen merkitys, strateginen asema, TKI-toiminnan ja osaamisen varmistaminen, rahoituksen ohjaus ja neuvonta sekä EU-rahoituksen kohdentaminen ja vaikuttavuus nykyisellä ja tulevilla ohjelmakaudella.